

3-2021

KLOOSTERKWARTIER

Vereniging Vrienden van het
Museum Elburg

Vereniging Vrienden van het Museum Elburg

Secretariaat:

Clakenweg 134

8081 LZ Elburg

0525-684363

E-mail: elsvandel@hotmail.com

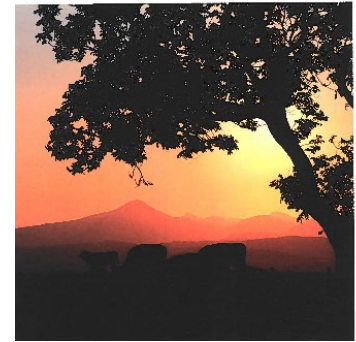
Beste vrienden en vriendinnen.

Hierbij het derde officiële Kloosterkwartier van 2021. Het museum ging zaterdag 5 juni eindelijk weer open en dat met een prachtige nieuwe expositie met op corona geïnspireerde kunst. U las in onze vorige editie ook dat we in de fase van opstarten behoefte hebben aan nieuwe vrijwilligers. Gelukkig zijn er inmiddels zes nieuwe baliemedewerkers toegetreden tot ons vrijwilligerscorps en verwelkomden we twee nieuwe vrijwilligers voor de openstelling voor ons muurhuisje. Fijn dat het huisje ook weer open kan voor geïnteresseerde toeristen. Hierbij echter nogmaals de vraag of uzelf of iemand in uw omgeving wat tijd vrij kan maken om ons mooie museum te steunen. Gastvrouwen en gastheren, baliemedewerkers, catering-medewerkers, handige klussers, tuinminnaars, creatievelingen die het leuk vinden om met basisschoolleerlingen aan de slag te gaan, poetsers, enz. We kunnen ze allemaal gebruiken. Sommige werkzaamheden vinden regelmatig plaats, andere incidenteel, maar allemaal zijn ze hard nodig!! Een nieuwe functie die erbij is gekomen is de functie van gastvrouw/gastheer bij huwelijken, nu de kapel in Museum Elburg officiële trouwlocatie is geworden. Wat sterke mannen om stoelen klaar te zetten komen hierbij ook heel goed van pas.

Lief en leed

Eind juni kwam ons ter ore dat ons trouwe lid Els Boonstra is overleden. Els was bijna 10 jaar een trouw lid van onze vereniging. Ze wordt gemist en wij wensen haar familie veel sterkte.

In juli ontvingen wij het verdrietige bericht van het overlijden van ons trouwe en betrokken lid Hans Kranenburg. Wij wensen zijn vrouw Els en overige familie veel sterkte bij het verwerken van dit verlies.

Tijdens mijn vakantie ontving ik het bericht van het overlijden van ons trouwe en betrokken lid, Ineke Bohms. Ineke Bohms was jaren een vertrouwde vrijwilliger, baliemedewerker en stadsgids. Helaas kon zij de strijd tegen haar ziekte niet winnen en overleed zij veel te jong. Wij wensen haar gezin en iedereen die haar mist, uiteraard heel veel sterkte.

Ons erelid Fransje van Dijkhuizen mocht 20 juli samen met haar Henk hun 60-jarig huwelijk vieren. Vanaf deze plaats uiteraard nog de beste wensen. Verdrietig dat Henk en Fransje op dit moment van elkaar gescheiden zijn, omdat Henk aan zijn been is geopereerd en Fransje niet alleen thuis kan zijn en dus tijdelijk op een zorgboerderij verblijft. Fransje stelt post op prijs ("t Boerenerf" aan de Urkerweg 10, 8303 BX, in Emmeloord).

We mochten ook weer twee nieuwe leden begroeten. Zo is Gerda van Rossum toegetreden tot het baliegilde en werd lid van onze vereniging. Uiteraard hopen we dat ze zich thuis zal voelen binnen onze vriendenclub en dat ze het baliewerk met plezier zal doen. Ook Attie de Graaf trad toe tot onze vereniging. Ook zij is onlangs baliemedewerker geworden. Nu Museum Elburg, na lange tijd gesloten te zijn geweest, weer open is, was het een hele puzzel om het rooster rond te krijgen. We zijn dan ook blij met deze nieuwe "visitekaartjes" van ons mooie museum.

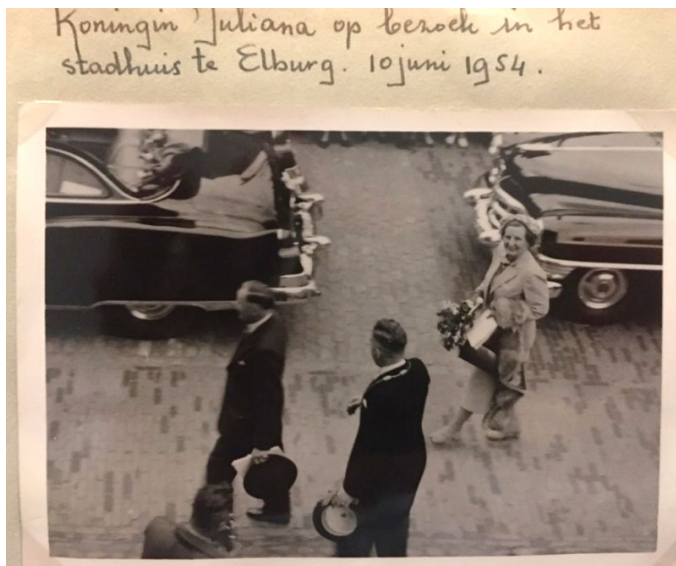
Romantiek en babygeluid in Agnietenklooster

Als lid van de Vereniging Vrienden van het Museum Elburg ontvangt Bertha Jansen-Lipke het Kloosterkwartier en leest zij dit ook altijd met belangstelling.

Het stukje over het krantenartikel uit het archief van André Keizer trok haar speciale aandacht omdat ze deze periode ook meegemaakt heeft. Zij was zelf van 1954 t/m 1959 op de gemeentesecretarie werkzaam (Jufferenstraat 6) en haar man in die tijd op het Ontvangkantoor van de Belastingen (Jufferenstraat 8). Hun romance is dan ook in het voormalige St. Agnietenklooster begonnen.

Tevens hebben zij als getrouwd paar nog ruim 2 jaar boven de beletage gewoond en is hun oudste dochter daar geboren. Hoe leuk is het om samen in haar archief en herinneringen te duiken en te ontdekken dat ons mooie museum ooit een totaal andere bestemming kende. Dat het gemeentekantoor van Elburg er gevestigd was en er nog jaren raadsvergaderingen gehouden werden, weten velen wel, maar dat er ook mensen gewoond hebben en er zelfs een kindje is geboren, zal velen verbazen. Ze bood spontaan aan om eens samen aan de hand van haar fotoalbums en dagboeken in de geschiedenis van ons museum te duiken.

Bertha Jansen-Lipke is voor velen een bekende persoonlijkheid in het Elburgse, niet in de laatste plaats omdat ze al 33 jaar (vanaf 1987) trouwambtenaar is en uit dien hoofde maar liefst 1650 huwelijken heeft gesloten! Het eerste huwelijk waar ze bij was om vast te oefenen betrof het huwelijk van Mady Morprie en Maurits Schaalje op 2 juni 1954. Bertha nam in 1954 de functie van typiste bij de gemeente Elburg over van Mady, nadat de verhuizing van de Van Kinsbergenstraat, tegenwoordig het Nationaal Orgelmuseum, naar het Agnietenklooster had plaatsgevonden.

In het Agnietenklooster waren in 1954 meerdere functies samengebracht.

Op de beletage bevond zich op dat moment bij de trap de wachtkamer van het belastingkantoor. Aan de kant van de Zwolse weg bevond zich de kantooruimte van het belastingkantoor en hierachter de archiefruimte. Die archiefruimte was heel laag, want daarboven bevond zich het hangkamertje, waar de hond van Bertha en Henk 's nachts geparkeerd werd.

Het huidige kantoor van Anne-Marie en Dirma werd toentertijd gebruikt voor de afdeling financiën van de Gemeente Elburg. In het tegenwoordige kantoor van Thea was de gemeente-secretaris gevestigd, hierboven in het voormalige kantoor van Barbara

zetelde de gemeente-architect, dhr. Jansma. De overige drie ruimtes werden gebruikt door het personeel van gemeentewerken. De burgemeester had zijn kantoor uiteraard in de prachtige burgemeesterskamer, de huidige Elburgzaal.

In de sacristie, het huidige kantoor van Barbara, was het politiebureau gevestigd. De politie was toen nog goed en ruim aanwezig in Elburg. Ook de gemeenteontvanger hield zitting in het gebouw. In de ruimte waar nu de kapper e.d. is gevestigd, zat het hele secretariëpersoneel, o.a.: Algemene Zaken, Burgerlijke Stand, Bevolking, Sociale Zaken en de typiste/telefoniste, Bertha dus. Alle klanten moesten dus twee trappen op. In totaal waren er maar liefst 18 personen werkzaam. Vanwege de dubbele functie die het gebouw kende, was er zelfs een scheidingsmuur in de kloostertuin aangebracht. Natuurlijk werd er ook op de zaterdagochtend gewerkt en over overwerk had niemand het toen. Daar was wel degelijk sprake van als bijvoorbeeld de raadsstukken klaargemaakt moesten worden en netjes in stapeltjes in de Refter klaar werden gelegd. Het gebouw was ook toen al tamelijk ingewikkeld voor de gebruikers en Bertha weet dan ook nog goed dat ze een keer op haar hoge hakjes met een blad met koffiekopjes onderuit ging. Als enige vrouw werkzaam in het gebouw schoten echter de galante ridders toe om haar bij te staan bij dit debacle.

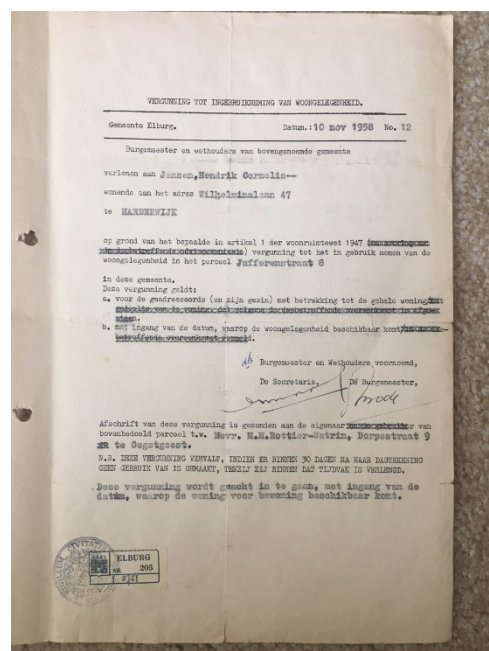

Scheidingsmuur in de kloostertuin

Het was echter niet een werknemer van de gemeente Elburg die haar hart veroverde maar Henk Jansen, toen werkzaam bij het Ontvangkantoor van de Belastingen. Belangrijke stukken moesten vroeger op gezegeld papier getypt worden. Dat hadden ze niet op het gemeentehuis en moest ze halen op het belastingkantoor. De wachtkamer van het kantoor stond altijd vol met klanten en dan wenkte Henk dat ze maar even binnen moest komen. Achteraf hoorde ze dat hij wel nader kennis met haar wilde maken, wat ook snel daarna gebeurde. Zo is hun romance begonnen. Ze trouwden en het kersverse stel kreeg woonruimte boven de beletage, dezelfde beletage waar Bertha tegenwoordig haar baliediensten draait.

Het pand was toentertijd eigendom van mevrouw M Rottier-Watrin uit Oegstgeest. Ze gaf toestemming aan het echtpaar om in een van de extra kamers een keuken te bouwen, omdat Bertha anders helemaal beneden naar de huidige speelkeuken moest om te koken. De pomp uit deze speelkeuken bevindt zich overigens tegenwoordig in het Gruithuis. De woonkamer bevond zich in het midden boven de beletage. Aan de kant van de Zwolse weg was de slaapkamer gesitueerd en daarachter de ruimte waarin de keuken werd geplaatst. Bertha en haar Henk bekostigden dit zelf maar bedongen wel bij de verhuurster dat zij geen huurverhoging zou doorberekenen. De huidige witte kelder werd door het stel gebruikt als kolenkelder voor de wintervoorraad nootjes en gebruikt voor de opslag van appels.

Bertha zwaaide volledig de scepter in hun huishouden, aangezien het in die jaren gebruikelijk was ontslag te nemen als je ging trouwen. Daar kunnen wij ons nu niets meer bij voorstellen.

Na twee jaar werd hun liefde bekroond met de geboorte van een klein meisje. Een baby in het klooster, hoe bijzonder! De kinderwagen stond in de gang achter de beletage en de logeerkamer werd babykamer. Vader

Henk, werkzaam in pandig, tilde de kinderwagen de trappen af als moeders wilde wandelen met haar spruit.

Echter het belastingkantoor verhuisde en Henk werkte zes weken bij het belastingkantoor in Bussum. Hierna kreeg hij gelukkig, door zijn contacten binnen het Rode Kruis met burgemeester Bode, een baan als administrateur bij de gemeentelijke vleeskeuringsdienst. Achteraf heeft het hem nog wel eens gespeten dat al zijn belastingdiploma's in die

*Met dank aan God en grote blijdschap geven wij
U kennis van de geboorte van ons dochtertje*

Petronella Hermanna

*H. C. Jansen
E. Jansen-Lipke*

*Elburg, 23 september 1959
Jufferenstraat 8*

functie niet meer bruikbaar waren. Echter door gebrek aan werk werd deze dienst opgegeven. Zo kwam Henk bij de Gemeente Elburg terecht. Na twee jaar kocht het echtpaar een huis en werd de woonruimte aan andere woningzoekenden verhuurd. Later werd het gebouw verkocht aan de Rijksgebouwendienst.

Hartelijk dank Bertha, voor deze bijzondere verhalen en foto's!

Els van Andel

Wist u dat?

Op een dag lag er zomaar een folder in mijn brievenbus, er wordt kennelijk meegedacht over de inhoud van ons kloosterkwartier....

Heeft er een vereniging bestaan die van onze mooie klooster een stadskantoor wilde maken? Jazeker, deze vereniging had als doelstelling het handhaven en versterken van de centrumfunctie van de oude stad Elburg. Tevens wilde zij een van de belangrijkste kenmerken van de historische stad, te weten de bestuursfunctie, door te pogen de gemeentelijke diensten binnen de wallen van de oude kern te doen vestigen, herstellen.

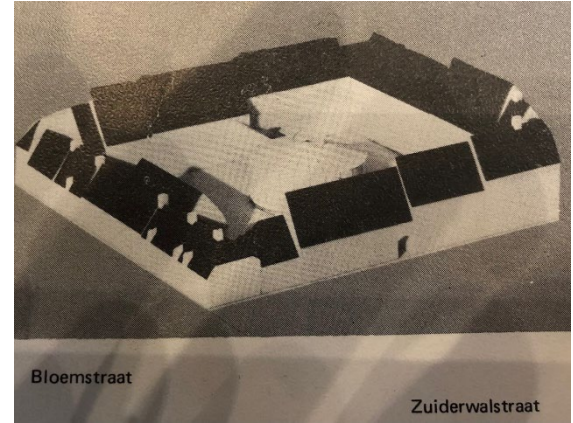
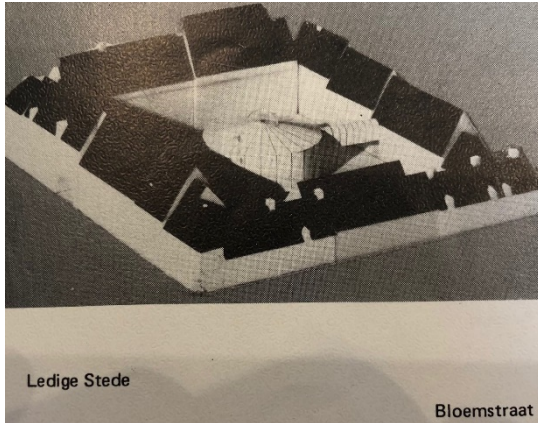
Als doelstelling had deze vereniging mede het zoeken van die bestemming voor het voormalige kloostercomplex en eventueel aangrenzende panden.

De door de gemeente ingestelde commissie "Panden Schuyn" steunde in meerderheid dit voorstel. Het grootste gedeelte van de gemeenteraad voelde niet voor deze plannen, men zag de noodzaak er niet van in. De vereniging bleef er in geloven en kreeg contact met een deskundige op het gebied van restauratie en verbouw van grote historische panden, de architect en stedenbouwkundige ir. P.B. Offringa uit Groningen. Hij gaf aan dat door een architectonische kunstgreep het benodigde vloeroppervlak en de lengte van de loopafstanden verbeterd konden worden. Hiertoe werd in de kloostertuin een grote glazen centrale hal ontworpen die zou moeten gaan

dienen als ontmoetingspunt tussen overheid en burger. Een vooruitstrevend plan. We kennen natuurlijk vele voorbeelden van musea die uitbreiding realiseerden door middel van prestigieuze glazen toevoegingen, zoals bijvoorbeeld de piramide van het Louvre. De vereniging verwees naar bijvoorbeeld Hattum en Zwolle, waar inspirerende voorbeelden te zien zijn. Ook daar waren historische gebouwen uitgangspunt voor een eigentijdse oplossing van het huisvestingsprobleem voor gemeentelijke diensten. Het resultaat zou echter geweest zijn dat Museum Elburg er niet geweest zou zijn en dat ook onze prachtige kloostertuin, waar we nu zo van kunnen genieten, er niet geweest zou zijn. De vesting Elburg zou er heel anders uit hebben gezien. Kortom, soms is het maar goed dat plannen niet uitgevoerd worden.

Digibron:https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/id/tag:RD.nl,19810228:newsml_a5b6b53f9b7b6669c65302ddbe1a00e8

Museum Elburg kan door gift Rotary Oldebroek Elburg en de collecte van het Prins Bernard Cultuurfonds de in langdurige bruikleen gegeven bons aanschaffen

Onlangs ontvingen wij bericht van Rotaryclub Oldebroek Elburg dat zij ons een gift wil doen toekomen om de aankoop van een stuk uit onze vaste collectie te subsidiëren. Hierbij de foto en informatie over een van de scheepsmodellen die nu nog in eigendom zijn van Gerrie Korpadi-Jansen. We hebben als museumbestuur gekozen voor de bons EB52. Een mooi model dat zich momenteel in de vaste opstelling in het thema ‘Stad aan het water’ bevindt. Het model is met veel zorg vervaardigd door de bekende Jan Jansen, de vader van mevrouw Korpadi-Jansen, in 1965.

Op donderdag 9 september aanstaande wordt het model officieel overhandigd. Daar zal uiteraard in de pers nog de nodige aandacht aan besteed worden. Met het gesponsorde bedrag, aangevuld met het bedrag dat we ophaalden met de mobiele collecte van het Prins Bernard Cultuurfonds, kan dit model, alsmede een kleiner model, aangekocht worden. Uiteraard komt er in de vaste opstelling dan een bordje bij deze bons, waar op staat dat de Rotary Oldebroek-Elburg deze aankoop mede mogelijk heeft gemaakt.

Netto opbrengst
€ 830,50.

Bedankt allemaal!!!

Muurhuisje

Op dinsdag 15 juni hebben Marjan en ikzelf ons aan het schoonmaakproject “muurhuisje” gewaagd. Het was stralend weer en nog niet te warm. We dachten dat we deze klus makkelijk in 2 uur zouden klaren. De een binnen en de andere buiten aan de slag en zo komen we er wel. Maar snel kwamen we erachter dat achterstallig werk veel en veel meer tijd in beslag neemt. De ochtend was niet lang genoeg om ons muurhuisje in volle glorie te laten stralen en er uitnodigend uit te laten zien voor de vele toeristen. Vegen, zuigen, boenen, stof afnemen, ramen lappen, dweilen, gordijnen wassen en strijken. Gelukkig is Marjan niet bang voor spinnen.... Een paar foto's laten zien dat we eer van ons werk hadden en deze schoonmaak zeker niet overbodig was. Een aantal toeristen kwam al langs en men waardeerde het enorm dat hij/zij een blik naar binnen mocht werpen. Ons muurhuisje is dus weer picobello, klaar voor het seizoen. We zijn open van 27 juli t/m 27 augustus (5 weken dus) en altijd op dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag van 14.00 – 16.30 uur. Laat de toeristen maar komen, wij zijn er klaar voor!

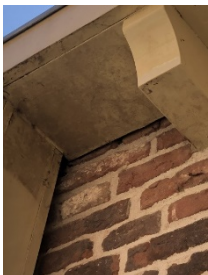
Hartelijke groeten van Marjan en Marie-Paule

Marjan binnen aan de schoonmaak

Buiten aan de slag

De onderkant van het dak wordt niet vergeten.

Ook de raamluiken moeten er aan geloven, een verschil van dag en nacht na de schoonmaak is hier duidelijk te zien.

Kunst in de Kloostertuin

Donderdag 21 juni rond vier uur staat een aantal leden van de kunstgroep te wachten bij de ingang van de kloostertuin. Het is gelukkig weer droog.

Even later rijdt er een vrachtwagentje de steeg in dat stopt bij de kloostertuin. Anne-Marie blijkt de stoere chauffeur van dit voertuig te zijn. Van alle markten thuis, zo blijkt. Ze heeft kunstwerken opgehaald in Putten bij Mayella Geskus. Even later rijden ook Mayella en haar man de steeg in. Ook zij hebben nog de nodige kunstwerken in hun auto, alsmede het benodigde gereedschap.

Dat wordt sjouwen. Er komt zelfs nog even een bereidwillige buurman helpen. Met de nodige mankracht en een zogenaamd meubelhondje, lukt het om alle werken uit te laden en op de juiste plek te zetten. Hier en

daar moet een tegel of beugel geplaatst worden, maar al snel staan de meeste werken netjes op hun plek. De plek waar ze de hele zomer te zien zullen zijn.

Wat vormt onze kloostertuin toch een mooie entourage voor beeldende kunst. Een prettige bijkomstigheid is natuurlijk dat de beelden er 's avonds veilig opgeborgen zijn als de poort gesloten wordt.

We hopen dat velen onze mooie tuin weten te vinden en genieten van de beelden van Mayella.

Mayella Geskus, beeldend kunstenaar, woont en werkt in Putten.

Ze werd geboren in Zwolle, op 24 augustus 1943. Na een opleiding en baan als lerares volgde ze van 1984 - 1990 een opleiding aan de Kunstacademie in Utrecht, afdeling Monumentaal Textiel en Beeldhouwen. Daarna nog een jaar schilderlessen aan de vrije Academie Nunspeet.

Ruim 20 jaar maakte ze deel uit van de Vormgeversgroep "Het Wervelrad" en later "Kunstlijn 98".

Regelmatig mag ze exposities inrichten door het hele land en in haar woonplaats Putten heeft ze vele malen meegedaan aan de Atelierroute Putten. Ook heeft ze evenementen op kunstgebied (mede) georganiseerd.

Brocantemarkt in de kloostertuin

Zaterdag 31 juli was het zover. Eindelijk mocht er weer een gezellig evenement in de kloostertuin gehouden worden, wel alles heel goed georganiseerd met genoeg afstand tussen de kramen en het aantal bezoekers noteren bij de ingang van de tuin. Uiteraard mochten we ook geen bezoekers in het museumcafé ontvangen maar moesten we hen buiten een kop koffie/thee met gebak aanbieden. Anne-Marie had wel 6 verschillende lekkere taarten en cakes gebakken en zelf was ik ook heel blij om eindelijk weer een keer te mogen bakken voor een leuk evenement. Helaas waren de weergoden ons in de ochtend niet echt goed gezind en stuurden ons af en toe pittige buien. Ondanks dit mindere weer was de sfeer heel gezellig en zowel standhouders, bezoekers als wij van het museum vonden het heerlijk om een lichtpuntje in de maandenlange beperkingen van de Corona pandemie te zien. Hopelijk volgend jaar weer vanouds normaal en zonder enige restricties.

Marie-Paule Oldenbroek

Op stap met de museumvrienden

Op zaterdag 26 september 2020 vond ons jaarlijks uitstapje plaats. Museumhuis Rams Woerthe in Steenwijk werd bezocht. Museumvrienden die mee geweest zijn zullen zich vast de sierlijke meubels en de fraaie glas-in-loodramen herinneren. Mocht u Kloosterkwartier 3 uit 2020 nog in uw bestand hebben, dan is het de moeite waard om het artikel over dit huis nog eens door te lezen. Els geeft in dit stuk ook een helder overzicht van de kenmerken van de Art Nouveau of Jugendstil.

Excursie Kampen

Zaterdag 30 oktober gaan we weer op stap, ditmaal naar het Stedelijk Museum in Kampen. We bezoeken daar de expositie *Nouveau Deco* van kunstenaar Christie van der Haak. Deze excursie sluit

naadloos aan op het uitstapje van vorig jaar.

Kampen is rijk aan sierlijke panden in Art Nouveau en Art Deco stijl. Tegenover het Stedelijk Museum, op de hoek van de Oudestraat en de Gasthuisstraat, vind je een van de meest indrukwekkende en zuivere Art Nouveau panden van Kampen. Dit pand is in 1900 opgeleverd als Brood-, Koek- en Banketbakkerij van de heer R.J. Schuurman. Het ontwerp is van architect G.B. Broekema. Het pand heeft veel Art Nouveau details zoals florale motieven, zweepslagdecoraties en kleurrijke glas-in-loodramen. Het hoektorentje is kenmerkend voor de ontwerpen van Broekema.

In het museum is een wandelgids “Mooi Kampen” te koop.

Zeker de moeite waard om, met de gids in de hand, op een zonnige dag al die mooie panden te bekijken.

Christie van der Haak (1950)

“Ik wil mezelf verrassen en daarmee ook de kijker”

Ook beeldend kunstenaar Christie van der Haak keek haar ogen uit naar de vele details op huizen en winkels als zij in Kampen op weg was van het station naar de Kunstacademie (Zij werkte aan de academie van 1990 tot 1993).

Christie van der Haak volgde een opleiding mode en design. Na 1976 legt zij zich toe op schilderen.

De expositie *Nouveau Deco: Every pattern has a meaning* is een vertaling van de sierlijke Art Nouveau stijl in Kampen.

De expositie begint al buiten. In het fries op de buitengevel heeft Christie in uitbundige kleuren en patronen motieven uit Kampen verwerkt. Binnen kom je ogen tekort als je van de ene zaal in de andere loopt. Muren, vloeren, gordijnen, meubels en grote wandborden vormen een ruimtevallend geheel. Een *Gesamtkunstwerk* zoals in de Art Nouveau en Deco, maar dan in een modern jasje.

Christie van der Haak noemt het een installatie. Zij gebruikt patronen, kleuren en motieven om mensen fysiek in haar wereld te trekken, hetgeen bij mij echt gelukt is.

In de kleurige zalen ontdek je dat de vloer meebeweegt met de wanden. Tekeningen lopen door elkaar heen of onder elkaar door. Fascinerend!

Op loopafstand is in de Voormalige Synagoge een selectie van haar stoffen, schilderijen en toegepaste kunst te zien. Een gedeelte van haar atelier is vanuit Den Haag naar Kampen overgebracht, zo krijg je een inkijk in haar manier van werken.

Ik ga niet meer uit de doeken doen, dat doet Christie van der Haak **zelf** tijdens ons bezoek. Zij komt speciaal uit Den Haag om ons veel te vertellen over haar werk onder het genot van koffie of thee met een *Christietaartje* uit de mooiste bakkerij van Kampen!

Programma bezoek Stedelijk Museum Kampen.

Datum: Zaterdagmiddag 30 oktober 2021

Tijd: 13.30 tot circa 17.00 uur

Opgave: elsvandel@hotmail.com voor 20 oktober 2021

Geeft u even door als u mee wilt rijden? En wilt u uw museumjaarkaart meenemen?

Anna van Prooijen-Schenk

Note: Zet u de datum van 30 oktober vast in uw agenda? Dit uitstapje wordt een kleurrijk feestje. Uiteraard wordt dit uitstapje u aangeboden en zullen we weer zorgen voor een carpoolschema. Introducees zijn toegestaan maar zullen een eigen bijdrage moeten betalen. Het zou leuk zijn voor de kennismaking als ook nieuwe leden zich aanmelden, immers vrijwilligers zien elkaar weinig, aangezien zij hun eigen roosters hebben. We zullen weer vertrekken vanaf parkeerterrein het Schootsveld in Elburg (tegenover de Jumbo).

Beste Vrienden van het Museum,

Ik wil bij deze nogmaals een oproep doen om de contributie over 2021 van minimaal € 12,50 over te maken op rekeningnummer NL16RABO 0166802131 t.n.v. Vereniging Vrienden van het Museum. Een aantal leden heeft de contributie al betaald, daarvoor onze hartelijke dank. U heeft als het goed is een bewijs van betaling ontvangen.

Ik wil u nog vragen of u ons bij vrienden, kennissen en familie wilt aanbevelen om lid te worden van onze vereniging.

Bij voorbaat en namens het bestuur hartelijk dank voor uw bijdrage.

Hartelijke groet,

Ursula Groen-de Leng, penningmeester.

Update Hanze Escaperoom

Wat een werk, zo'n escaperoom bouwen en draaiend maken! We hebben geschilderd met het vrijwillige klusteam. Er is stof gehapt met maatschappelijke stagiaires. Heeft u de website al ontdekt? Ook daar zit veel werk in: www.hanze-escaperoom.com. Nu alles op zijn plek staat en de spellen zijn uitgedacht zijn we gaan proefdraaien in juni en juli. Hieruit zijn veel positieve en enthousiaste reacties gekomen, maar ook veel punten die toch nog verbetering nodig hebben. De gedachte was het een spel te laten zijn van maximaal 90 minuten. Echter de meeste groepen zaten er minimaal 90 minuten in en hadden dan nog niet alles opgelost. Hieruit bleek dus toch dat het niveau net wat te hoog lag en er meer spellen versimpeld moeten worden. Daarnaast moet het verhaal van Luurt de poortwachter nog duidelijk neergezet gaan worden. We zijn hier hard mee bezig tussen de vakanties van een ieder door. We hopen eind september dan echt de poort te kunnen openen!

Vanaf deze plaats kan ik er natuurlijk niet omheen om Dirma in het zonnetje te zetten. Met hulp van vele anderen was zij toch echt de stuwende motor achter dit project. Chapeau!

Oranje City Escape

Als we dan toch aan het escapen zijn: er is weer een nieuw product dat we in samenwerking met de Oranjevereniging Elburg en @Robert's hebben gemaakt voor Koningsdag. Het is een product geworden waar we trots op mogen zijn en dat we als museum en VVV vanaf nu mogen verkopen. De route binnen de stadsmuren van Elburg leidt de bezoekers van onze stad naar de slaappleaats van Willem van Oranje. Gezinnen en vrienden kunnen het oranjetasje kopen aan de balie en de route langs vele monumenten vinden aan de hand van coördinaten. Ook zijn er QR-codes te scannen en opdrachten te spelen, zodat men het mysterie kan oplossen.

De Oranje City Escape is te spelen vanaf 10 jaar en te koop bij Museum/VVV Elburg voor 15 euro per spel (ex borg). Het spelen ervan is leuk tot ongeveer vijf deelnemers en duurt 1,5 a 2 uur.

Zie hier de promofilm van de Oranje City

Escape: <https://www.youtube.com/watch?v=0flkv-6xQZw>

Of scande QR-code:

Nieuws van VVV Elburg

Samenwerkingsovereenkomst VVV Randmeren Veluwe getekend

Op donderdag 22 juli om 16.00 uur is de samenwerkingsovereenkomst tussen VVV Elburg, VVV Ermelo, VVV Nunspeet en VVV Putten getekend in aanwezigheid van de besturen en medewerkers van de vier VVV kantoren. Wethouder Klein van de gemeente Elburg was hierbij ook aanwezig. Locatie was onze prachtige kloostertuin.

We gaan verder onder de werknaam VVV Randmeren Veluwe maar de kantoren houden hun eigen naam op de gevel. Deze samenwerking houdt in dat de VVV-vestigingen gezamenlijk de VVV-licentie afnemen en dat de VVV-vestigingen elkaar op diverse vlakken inspireren en versterken met als gezamenlijk doel de regio promoten en het toeristisch product aantrekkelijker maken. Alle VVV-vestigingen blijven een eigen organisatie met een unieke eigen identiteit, eigen bestuur en bedrijfsvoering.

Alle activiteiten die uit deze samenwerking ontstaan hebben als doel de gastvrijheid in de regio Randmeren en de Veluwe te verhogen. Gezamenlijk kunnen de VVV-vestigingen van Putten, Ermelo, Nunspeet en Elburg sneller opereren vanwege de kortere lijnen met elkaar.

Zo ontwikkelen de kantoren nieuwe, gemeentegrens overschrijdende, toeristische producten zoals fiets- en wandelroutes, werken we samen bij het ontwikkelen en inkopen van winkelproducten, volgen we samen opleidingen, trainingen en workshops en bieden we deze ook gezamenlijk aan voor leden en partners. Zo besparen we niet alleen op de kosten maar leren we elkaar steeds beter kennen en kunnen we het gebied beter promoten.

Promotiestand bij Landal 't Loo

In juli en augustus, om de week op de dinsdagochtend, stonden twee vrijwilligers van VVV Elburg ons mooie Elburg te promoten. Het was elke keer een drukte van belang. Gerda van Rossum, onze nieuwe baliemedewerker en promotor van Elburg, zegt: "Het was erg leuk, gezellig en druk. Veel promotie voor Elburg gedaan." Fantastisch dat ik elke keer zoveel enthousiaste vrijwilligers bereid vind om bij Landal te staan. Bedankt Gerda, Marjan, Marie-Paule, Marjo, Karin en op de reservelijst Roel en André.

VVV zeilen

Wat was het fijn dat de Botterstichting weer groen licht gaf om bottertochtjes te organiseren en dat wij op de dinsdag en donderdag hiervoor de kaartjes mochten verkopen. Mede dankzij het prachtige weer maar ook omdat men het super gaaf vond om weer iets te kunnen ondernemen, is het een groot succes geworden. Veel toeristen hebben een unieke ervaring op het water gehad. Helaas door corona mocht er maar de helft van het aantal personen op een botter, maximaal 6 personen. Gelukkig waren de regelaars coulant en zorgden vaak voor een tweede botter. Top!

Barbara Koopmans

VVV Randmeren Veluwe Fietsdagen vanuit Elburg waren een succes

De kantoren van de VVV Randmeren Veluwe (Elburg, Nunspeet, Ermelo en Putten) hebben deze zomer hun krachten gebundeld bij de organisatie van de Veluwse Fietsdagen 2021. Vanaf vier verschillende locaties kon op drie dagen de Veluwe met de fiets ontdekt worden. Op dinsdag 3 augustus, de eerste in de reeks van drie dagen, waren de startpunten in Elburg en Ermelo.

Terwijl de Vestingstad Elburg langzaam ontwaakte, stonden de eerste fietsers al voor de deur van VVV Elburg om de fietsroute in ontvangst te nemen. Daar hoorde ook de

goodiebag bij die Jumbo Elburg belangeloos ter beschikking stelde. Bovendien leverden Bakkersmolen Schuld, Lunchroom & Fastservice-restaurant De Elburger en Restaurant de Ossenstal kortingsbonnen voor de deelnemers. De route die in Elburg centraal stond was de Woldbergroute, samengesteld door Baukje Faber, één van onze vrijwilligers. De 47 kilometer lange route voerde o.a. langs Oldebroek, 't Harde, natuurgebied de Renderklippen, langs kuddes Veluwse heideschape en een schaapskooi. De animo was overweldigend: meer dan 140 deelnemers zijn tot en met donderdag de 5e augustus vanuit Elburg opgestapt. En voor de fietsers die het allemaal gemist hebben: de Woldbergroute en alle andere VVV Randmeren Veluwe fietsroutes zijn ook na afloop van deze succesvolle Veluwse Fietsdagen 2021 te koop in de kantoren van VVV Randmeren Veluwe. In de zomer van 2022 volgt een nieuwe editie met nieuwe verrassende fietsroutes.

Jaap Streefkerk

Ontdek je Plekje

De foto-actie **Ontdek je Plekje** die via de social media wordt gehouden loopt alweer een tijdje. Er zijn schitterende foto's binnengekomen maar het kan altijd nog meer dus gaat de actie gewoon nog door. Elke maand is een foto van de maand gekozen. Deze zijn gepubliceerd in de Veluwe Koerier en op de social media kanalen van de VVV.

De foto van **Ontdek je Plekje** van de maand mei is gemaakt door: Roos Pieters. Op deze foto staat de Vischpoort van Elburg.

In 1396 was Elburg een versterkte stad van 250 bij 415 meter. Het geheel was omgeven door een relatief hoge, maar dunne muur. In deze muur bevonden zich verdedigingstorens: de Visscherstoren, Schuttoren, Kruittoren, Ronde toren en het Hoge Soerel. De muren waren hoog maar niet bijzonder dik. Zij boden een goede bescherming tegen projectielen die door blijden en katapulten richting stad werden geslingerd. Maar zoals het tegenwoordig is was het ook toen al: de techniek stond niet stil. Het buskruit was inmiddels uitgevonden en na 1400 begint de opmars van de kanonnen.

Tussen 1580 en 1590 werden, onder leiding van Diederik van Sonooy, extra versterkingen gebouwd op de vier hoeken van de wallen. In 1592 bezocht Prins Maurits de stad en bezichtigde de verdedigingswerken. Het geleverde werk kon zijn goedkeuring wegdragen en hij noemde het "een bijzonder maexel". De verdediging werd dus aangepast aan alle eisen van die tijd en daarom kon in 1592 een poort gemaakt worden van de Visscherstoren. Deze poort werd "de Vischpoort" genoemd. Halverwege de 19e eeuw werden poorten en verdedigingstorens het slachtoffer van de vernietigingswoede, gelukkig bleef de Vischpoort gespaard.

De foto van **Ontdek je Plekje** van de maand juni is gemaakt door: Marcel van Oene. Deze prachtige foto is gemaakt bij de Grote- of St. Nicolaaskerk.

In 1397 gaf de bisschop van Utrecht toestemming om in het toen nieuw gebouwde stadje Elburg een parochiekerk te bouwen. De kerk werd in de noordoostelijke hoek van de stad in gotische stijl gebouwd. De bouw was klaar in de vijftiende eeuw. Het is een driebeukige pseudobasiliek met gemetselde kruisribgewelven. Sinds omstreeks 1580 is de kerk in protestantse handen. Van voor de Reformatie dateren het eikenhouten koorhek en twee koorbanken. De kerk werd gewijd aan de heilige Sint-Nicolaas, de schutpatroon van de zeelieden en vissers.

De toren bestaat uit een sokkel met daarboven drie geledingen, die aan elke zijde drie uitsparingen heeft in spitse bogen. Er staat geen spits op de toren. Deze ging verloren bij een blikseminslag in 1693. Geldgebrek heeft voorkomen dat de spits ooit weer werd herbouwd. In de jaren 1971 tot 1975 werd de kerk grondig gerestaureerd. Tijdens deze restauratie kwamen enkele bijzondere muurschilderingen (fresco's) onder de kalklagen tevoorschijn. De geelkoperen kronen in de middenbeuk dateren uit de zeventiende eeuw.

De foto van **Ontdek je Plekje** van de maand juli is gemaakt door: Angela Posthumus. Deze mooie foto is gemaakt vanaf het Veluwe Strandbad kijkend naar het Veluwemeer. Het was laat in de middag en de zon ging langzaam onder waardoor de mooie gloed is ontstaan.

Het Veluwemeer is een langwerpige meer dat ontstaan is in 1956, bij de inpoldering van Oost-Flevoland. In het noorden grenst het aan Elburg. Het Veluwemeer maakt samen met het Gooimeer, Eemmeer, Nijkerkernauw, Nuldernauw, Wolderwijd, Drontermeer, Ketelmeer en Vossemeer deel uit van de randmeren. In het zuidwesten grenst het Veluwemeer aan het Wolderwijd. In het noordoosten, voorbij de brug bij Elburg, grenst het aan het Drontermeer. Het meer wordt onder andere gevoed door de Hierdense Beek. De randmeren zorgen ervoor dat het 'oude land', het niet-ingepolderde land, niet verdroogt en verzakt. Langs het Veluwemeer zijn er veel mogelijkheden voor water- en strandrecreatie. Ook ligt er

een aantal campings en jachthavens langs het water. Het Veluwemeer is 's winters, als het voldoende gevoren heeft, het decor van de Veluwemeertocht. In 2013 werd er ook het Nederlandse kampioenschap marathonschaatsen op natuurijs gehouden.

De foto van **Ontdek je Plekje** van de maand augustus is gemaakt door: Sebastiaan Lit.

Deze schitterende foto is gemaakt tijdens de zonsopkomst boven de Veluwe. Grote delen van de Veluwe bestaan uit stuwwallen, die zo'n 150.000 jaar geleden zijn ontstaan tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien. Voorafgaand aan de ijsbedekking hadden grote rivieren dikke lagen zand en grind met dunnere kleilagen afgezet. Deze afzettingen zijn gevormd door de Rijn en Maas, maar ook door rivieren uit het oosten (waaronder het zogenaamde eridanos riviersysteem). Toen in het Saalien het ijs naar dit deel van Nederland oprukte, werden deze rivierafzettingen in hoge stuwwallen opgestuwd, zoals op de Veluwe.

Toen het klimaat warmer werd, in het Holoceen, werd de Veluwe bebost maar in de Middeleeuwen zorgde de mens voor ontbossing. Grootschalige ontbossing voor de ijzerindustrie, die veel houtskool gebruikte, in combinatie met intensieve landbouw zorgden ervoor dat de wind in de middeleeuwen grip kreeg op de arme zandgronden. Hierdoor ontstonden grote zandverstuivingen en ontstonden zandduinen. Als gevolg hiervan trok de bevolking weg van de Veluwe. Door de ontbossing is er geen oerbos bewaard gebleven, een groot deel van de huidige Veluwse bossen is aangeplant ten gunste van houtproductie.

Petra van Enter

Vuursteenmusketten kunnen er weer tegen

Vrijdag 23 en zaterdag 24 juli hebben leden van de Nederlandse vereniging voor wapenhistorie en techniek in Museum Elburg geholpen de bijzondere vuursteenmusketten uit de collectie van het museum weer in goede staat te brengen. De vuursteenmusketten zijn heel bijzonder, je kon er niet alleen mee schieten maar ook steken met het bajonet dat op de loop gemonteerd kon worden.

De vuursteenmusketten in de collectie van Museum Elburg zijn in de periode tussen 1780 en 1800 vervaardigd door de Koninklijke Geweerfabriek Culemborg. De fabriek werd opgericht door Stadhouder Willem V. Hij wilde dat de Republiek een eigen wapenfabriek had en niet langer afhankelijk was van wapens uit Luik. De fabriek verhuisde in 1759 van Rotterdam naar Culemborg vanwege de centrale ligging en de goede transportmogelijkheden over water.

De Culemborgse wapens zijn van hoge kwaliteit. Ze waren beter, maar ook duurder dan de Luikse. De Nederlandse regimenten, die zelf hun wapens mochten inkopen, kozen daarom vaak voor de goedkopere, Luikse varianten. Hierdoor was de Koninklijk Geweerfabriek geen lang leven beschoren, in 1815 werd de fabriek gesloten. Museum Elburg heeft 14 vuursteenmusketten in de collectie die afkomstig zijn uit deze fabriek. Ze hebben opvolgende serienummers en zijn dus in één keer aangekocht. Het zou interessant zijn om te kijken of daarover in de stadsrekeningen iets terug te vinden is.

De vuursteenmusketten in Museum Elburg zijn niet in goede staat, concludeerde Bert van der Molen, lid van de Nederlandse Vereniging voor Wapenhistorie en Techniek. Hij was op bezoek in het museum en zag dat de wapens aangetast zijn door vliegroest. Van der Molen trommelde 5 andere leden van de vereniging op en samen hebben zij als vrijwilligers in de kapel van Museum Elburg de geweren uit elkaar gehaald en helemaal schoongemaakt. Daarna zijn de wapens in de kristallijne was gezet. Ze zijn dan beter beschermd tegen oxidatie. Dit proces was voor bezoekers te volgen. De leden van de Nederlandse vereniging voor wapenhistorie en techniek hebben bijzonder veel kennis over historische wapen en wisten daar leuk over te vertellen.

We hebben eindelijk toestemming van de gemeente om de witte kelder aan te pakken. Dit najaar zal de stuclaag verwijderd worden en kunnen we het vochtprobleem beter controleren. Dat betekent dat we dan ook vaart kunnen zetten achter de herinrichting van de kelder. Een goed moment om budget vrij te maken voor een vitrine voor de vuursteenmusketten. De Nederlandse Vereniging voor Wapenhistorie en techniek wil graag weer terug komen om ons te helpen met de rest van de wapencollectie maar ze willen natuurlijk niet volgend jaar wéér dezelfde vuursteenmusketten schoon moeten maken....

Riek de Maar en haar man hebben voor LOE Media een leuke reportage gemaakt over het schoonmaken van de vuursteenmusketten, die vindt u hier: <https://youtu.be/JUI2An5XZQ8>